

В.В. Гетьман, V курс, гр. ОАМ-22, ФОФ

О.С. Дика, аспір.

Науковий керівник – проф. С.З. Мошенський

Житомирський державний технологічний університет

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛОМБАРДІВ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

У сучасній економічній літературі питання господарської діяльності ломбардів їх місця на ринку фінансових послуг є ще й досі не з'ясованим та дискусійним. Дискусійність полягає в тому, що представниками різних напрямів економічної науки не завжди ломбарди визначаються як учасники ринку фінансових послуг. Зважаючи на це, виникає проблема регулювання діяльності ломбардів, інформаційного забезпечення управління ними, їх місця в економічних відносинах з іншими господарюючими суб'єктами.

Питання сутності ломбардів їх місця на ринку фінансових послуг піднімалося в дисертаційних дослідженнях вітчизняних вчених: І.С. Каракулова, О.Л. Дорош, російських дослідників А.М. Якушевої, І.М. Шор, А.М. Якушевої, М.В. Боброва, Н.Г. Пікузо, Т.М. Лустіної.

Ломбард — це фінансова установа, яка приймає від населення на зберігання ювелірні та побутові вироби з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння й надає позички під заставу таких виробів.

До фінансових послуг ломбардів належать:

1) фінансові послуги:

- а) надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів;
- б) надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів;

2) супутні послуги:

а) оцінка заставленого майна відповідно до законодавства та/або умов договору;

б) надання посередницьких послуг зі страхування предмета застави на підставі агентського договору зі страховою компанією;

в) реалізація заставленого майна відповідно до законодавства та/або умов договору;

Головною перевагою ломбардів є швидкість надання позик. Гроші видадуть того самого дня, якщо заставою слугують коштовності, побутова техніка, а отримання позики під заставу автомобіля або квартири займає 2–3 дні.

У зв'язку з нестабільною ситуацією в країні кількість позичальників у ломбардах збільшується, оскільки необхідність людей у швидкій позиції змушує звернутися за допомогою у ломбард, тому що у ломбардах, на відміну від банків, готові надавати клієнтам будь-які суми. Проте не безкоштовно. Протягом однієї доби позичальник сплачує не менше 1 % від вартості закладеної речі. Максимальний термін позики – 1 місяць. Якщо гроші клієнт не повертає, то закладене майно ломбард має право залишити собі. Крім того, що збільшується кількість позичальників у ломбардах які після закінчення терміну зберігання заставленого майна не викуповують його.

На українському фінансовому ринку кредити в ломбардних установах завжди були найдорожчими. За даними Всеукраїнської асоціації ломбардів, середня ставка за кредитами в ломбарді дорівнює 0,8 % на день. Залежить вона і від терміну кредитування та застави.

Діяльність ломбардів із надання фінансових кредитів є одним із найстаріших видів кредитування населення, яке пережило різні економічні устрої та політичні режими. Така форма кредитування населення є однією з найпростіших і найзручніших, а тому виявилася стійкою в конкурентній боротьбі з банками та кредитними спілками. Превалювання ломбардів над банківськими установами та кредитними спілками в останні роки пов'язано із відсутністю ризику неповернення коштів позичальником, оскільки предмет застави є ліквідним та відносно швидко реалізується за ринковою ціною, яка перевищує (іноді в декілька разів) розмір наданого кредиту. В середньому ломбарди дають за товар на 30–50 % менше від його ринкової ціни. На основі проведеного аналізу стану ломбардної справи в Україні можна стверджувати, що за останні роки спостерігається стрімке зростання ринку ломбардних послуг, що характеризується зростанням кількості ломбардів в Україні. Ломбарди створюють серйозну конкуренцію банківським установам саме у сфері кредитування фізичних осіб. Вони мають відповідно ряд переваг. Це і швидкість отримання кредиту, порівняно з банками, простота, спроможність швидко реагувати на потреби клієнтів. Ломбарди – це бізнес з високою рентабельністю. Тому інвестиції в цей бізнес є доволі вигідними, оскільки швидко окупуваються.